

Projekt: Samverkan Komplex Problematik (SKoP-projektet)

Uppdrag och projekt

Personer med komplexa problem hamnar ofta i ett organisatoriskt mellanrum mellan olika vårdgivare. För att adressera denna problematik initierades ett samverkansprojekt mellan Region Örebro Län och Örebro kommun med syfte att utveckla koordineringen av en insats vid en specifik verksamhet – benämnd *pilotverksamheten*.

- Uppdraget inleddes augusti 2022 och sker i samverkan mellan Region Örebro Län (RÖL) och Örebro kommun.
- Projektledaren, Jürgen Degner, och projektet finansieras i huvudsak via regionala stimulansmedel under två år.
- Projektägare och styrgrupp är Länsdelsgrupp Örebro.

Syfte och utgångspunkt för projektet

Syftet med projektet är att kartlägga hur RÖL och Örebro kommun organiserar och utför insatser för personer med komplex problematik. En kompetensutvecklings-/samverkansmodell testas samtidigt på pilotverksamheten.

- Med utgångspunkt i pilotverksamheten syftar projektet vidare till att utveckla en modell för hur både vårdinnehåll och samverkan kan utvecklas framåt för liknande verksamheter inom RÖL, Örebro kommun och andra kommuner inom Örebro län.

Metod och arbetsätt

Projektledaren har studerat uppstarten av pilotverksamheten genom ett 25-tal intervjuer med nyckelpersoner (kartläggning) – som har eller har haft olika funktioner kring pilotverksamheten, såsom:

- Ledning och medicinsk personal från både regionen (psykiatri-slutenvård, psykiatri-öppenvård, DBT-team) och kommunen (lednings-/baspersonal från pilotverksamheten samt Hälso- och sjukvårdsenheten).
- Det hölls även en workshop i början av 2023 med representation från ledning och olika nyckelpersoner från Örebro kommun, de övriga kommunerna i länet samt Region Örebro län (RÖL).
  - Deltagarna fick bl.a. testa att göra en systematisk uppföljning (s.k. single-system-design) av både organisatoriska utvecklingsområden samt vårdförloppet hos servicemottagare/patient.

Resultat – och arbete framåt

Baserat på kartläggningen gjordes en analys av svagheter, styrkor och utvecklingsområden. Analysen visar bland annat att:

- Implementering av en ny samverkansstruktur behöver involvera ledning och personal på alla nivåer – både *innan* och *under* implementeringsarbetet.
- Ju längre ner i organisationen, desto mindre kunskap finns om vad som beslutades initialt – vilket leder till att samverkan tappar i både innebörd och mervärde längs vägen.
- Ledning och personal behöver kompetensutveckling kring den specifika målgruppen samt hur en verksamhet behöver utformas för att kunna erbjuda en kunskaps-/evidensbaserad behandling dygnet runt (24/7-vård).
- Enhetschef (EC), eller motsvarande, behöver vara spindel-nätet vid all kommunikation som förmedlas från både olika vårdgivare och anhöriga, till personal i verksamheten.
- EC – eller den person som EC utser – behöver vara en del av det *Operativa Teamet* (se nedan).

Uppdaterad: 3 november 2023

I samarbete med forskargruppen
Profession och organisation i socialt arbete (PrOSA) på Enheten för socialt arbete, vid Örebro universitet

Jürgen Degner
Funktionsstödsområdet,
Örebro kommun
jurgen.degner@orebro.se

PROJEKTANSVARIG
Amanda Appel
Utvecklingschef
amanda.appel@orebro.se

Region Örebro län

ÖREBRO

Kompetensutveckling inom pilotverksamheten

Projektledaren och handledare från DBT-teamet erbjuder kontinuerligt utbildning med föreläsningar, casehandledning och workshops för pilotverksamhetens ledning och personal.

- Syftet är att väva samman ett gemensamt teoretiskt och praktiskt förhållningssätt i arbetet på pilotverksamheten.
- Kompetensutvecklingen innefattar teori och forskning i att bedriva förändringsarbete med individer med komplex problematik.
- Målsättningen är vidare att länka samman kompetenser från olika vårdgivare – för att ge kunskapsmässiga synergieffekter från varje profession.
- Kommunikationsvägarna mellan olika vårdgivare synkroniseras genom ett *Operativt Team–Komplex Problematik* (OT-KP), som består av nyckelfunktioner från involverade vårdgivare.

Målet är sammanfattningsvis att bidra till en attraktiv arbetsplats, med en samstämd, kunskapsorienterad och motiverad personalgrupp.

Projektkommunikation

Förutom möten med olika vårdgivare inom RÖL och Örebro kommun har kontakt initierats med:

- Ledning inom område funktionsstöd i Hallsbergs och Kumla kommun.
- Projektet presenteras löpande i olika region, kommun och länsövergripande chefskonstellationer.
- Diskussioner förs löpande med brukarsamordnare, där bland en gemensam ansökan till Allmänna arvsfonden påbörjats.
- Kontakter har initierats med media för att vid projektets slut sprida resultaten.

Avslutningsvis

Under det avslutande året i projektet – avslutas sista juli 2024 – kommer fokus, parallellt med att bedriva utvecklingsarbete tillsammans med olika verksamheter utöver pilotverksamheten, vara att skissa på en utvecklingsportal – med arbetsnamnet *Samverkansportalen Komplex Problematik* (SKoP-Portalen).

- *SKoP-Portalen* ska vara en bas för att erbjuda kompetensutveckling och handledning för både ledning och personal vid verksamheter som bedriver vård för individer med komplex problematik.
- *SKoP-Portalen* kan även erbjuda stöd med, och initiera, lokala *Operativa Team–Komplex Problematik* (OP-KP) när behov uppstår.

För en mer utförlig presentation av projektet för din verksamhet; kontakta projektledare Jürgen Degner.

En kvalitetsdriven vård i samverkan för personer med komplex problematik – ett forskningsbaserat ramverk

Det krävs både samverkan mellan olika aktörer samt teoretiska och forskningsbaserade kunskaper för att utveckla och driva människovårdande verksamheter av hög kvalitet. I detta projekt beaktas både förutsättningar för att individer med komplexa problem ska utvecklas positivt under en social insats samt hur olika vårdgivare och myndigheter behöver arbeta tillsammans för att uppnå ett verksamt resultat. Dessa förutsättningar handlar både om individernas fysiska och psykosociala problematik samt ett antal principer, eller områden, för att driva en professionell verksamhet. Dessa åtta områden bildar ett forskningsstyrt och teoretiskt ramverk för både öppenvårdsbaserade verksamheter (exempelvis socialpsykiatri, boendestöd, missbruksbehandling, äldreomsorg m.m.) samt mer institutionella (exempelvis grupp- och serviceboenden [LSS], sluten/-tvångsvård psykiatri [LPT/LRV], Hem för vård och boende [HVB], särskilda ungdomshem/-vuxeninstitutioner [LVU/LVU/LVM], kriminalvård) verksamheter.

Nedan beskrivs kortfattat detta ramverk:

1. Organisation, vision, lagar och riktlinjer, samt strategiska och operativa mål

Här beskrivs verksamhetsinnehåll, vision, strategiska och operativa mål samt målgrupper. Här finns bland annat även de föreskrifter, förarbeten och den lagstiftning som verksamheten vilar på.

2. Rutiner, mötesfora, förhållningsätt och implementeringsarbete

Inom detta område bedrivs implementeringsarbetet av aktuella metoder samt vård- och behandlingsinnehåll. Här finns även strategier och ritualer för att ledningen ska uppnå en samstämmig personalgrupp som arbetar i enhetlighet med verksamhetens vision, strategier och mål. Här återfinns slutligen olika mötesfora (t.ex. APT, behandlingskollegium, ledningsmöten) samt verksamhetens rutiner.

3. Ledning-, rekrytering- och personalfrågor samt kompetensförsörjning/-utveckling

Inom område tre återfinns bland annat HR-frågor, ledarskaps- och rekryteringsstrategier, arbetsbeskrivningar samt kompetensutvecklings-/försörjningsstrategier för personalgruppen.

4. Kartläggning av risk-/skyddsfaktorer och behovsområden

Det här området handlar om olika verksamhetsbaserade och tvärprofessionella utredningsprocesser/-system. Dessa kan bestå av både evidens- och erfarenhetsbaserade utredningsmaterial (t.ex. sociala utredningar, ASI, suicidbedömningsmanualer, samt intervjuguider, nätverkskartor, kontaktpersons-/[KP]-samtal) för att kartlägga patientens/servicemottagarens risk-, skydds- och behovsområden – och för att avgöra vilka insatser som individen i bäst är behov av.

5. Metoder, behandlingsprogram/-komponenter

Här beskrivs behandlingsprogrammet samt de beprövade metoder och metodkomponenter som verksamhetens vård- och behandlingsinnehåll vilar på. Här gäller det även att tillämpa

informationen från kartläggningen från de olika bedömningsinstrument som tillämpats i princip 4.

6. Vård- och behandlingsarbetet i praktiken

Detta område handlar om vad ledning och personal rent konkret gör varje dag för att leva upp till verksamhetens uppdrag – med stöd av de andra områdena. Dvs. på vilket sätt som verksamheten är organiserad för att främja patientens/servicemottagarens utveckling. Behandlings-, vård- eller omsorgsarbetet gäller oavsett om verksamheten är öppenvårdsbaserad eller en insats dygnet-runt (24/7). Här blir särskilt informationen från område 4 och metoderna i område 5, samt övriga prosociala aktiviteter, centrala för vårdinsatsen som en terapeutisk helhet.

7. Samverkan, kommunikation och marknadsföring

Område sju innefattar viktiga samverkanspartners såsom andra vårdgivare/huvudmän, brukarorganisationer, socialtjänst, praktikplatser, volontärarbetare, arbetsförmedling, fritidsaktiviteter, trossamfund, personalutbildare och universitet. Här inryms även marknadsföring samt kontakter och samverkan med kontrollmyndigheter såsom IVO och Arbetsmiljöverket.

8. Systematiskt arbetsmiljöarbete samt uppföljning av behandlings och vårdprocessen

Detta område handlar både om att dokumentera och utvärdera arbetsmiljö (systematiskt arbetsmiljöarbete) samt följa upp och utvärdera själva uppdraget – dvs. göra en fortlöpande skattning av det vård- och behandlingsarbete som utförs. Här kan med fördel en enkel Single-System-Design (S-S-D) användas för att följa patientens/servicemottagarens insats och utveckling.

Avslutningsvis

Utgångspunkten är att det tar tid för en människa att utveckla nya tankebanor och färdigheter. Det innebär att ju större behov en individ har av omvälvande förändring (hantera komplexa psykosociala problem/-behov, kriminalitet, missbruk), desto större anledning till hög intensitet och koordinering av insatsen. I det verkliga livet utvecklas vi inte enbart i hemmet, i skolan, på arbetsplatsen eller på fritiden, utan utvecklingen sker i ett komplicerat samspel i och mellan olika livsarenor samtidigt. Därför behöver en stöd-, vård- och behandlingsinsats generellt utformas med utgångspunkten att placeringen har en tydlig terapeutisk avsikt, samt att samverkan mellan olika vårdinsatser och huvudmän är koordinerad och fastslagen i centrala styrdokument. Slutligen behöver de prosociala klientaktiviteterna – beroende på individens funktionsförmåga – vara sporrande samt innefatta ökad progression och komplexitet över tid.

För en mer utförlig presentation av forskningen bakom detta, för din verksamhet; kontakta projektledare Jürgen Degner.

Uppdaterad: 3 november 2023

I samarbete med forskargruppen *Profession och organisation i socialt arbete* (ProSA) på Enheten för socialt arbete, vid Örebro universitet

Jürgen Degner
Funktionsstödsområdet,
Örebro kommun
jurgen.degner@orebro.se

PROJEKTANSVARIG
Amanda Appel
Utvecklingschef
amanda.appel@orebro.se

Region Örebro län

ÖREBRO